

Seidla in Brandsteterja. V kasini so se imenovani večer sešli glavači dr. Duhač, obadva Schmidererja, profesor Günther, profesor Nagele, profesor Knobloch, dr. Mally, stari Löschnigg itd. ter so kar goreli za Weitlofa, to tem leži, ker so skrbno pili, to pa celo noč, do nedelje jutra. — Okrajni zastop je uže pokazal svojo prijaznost Slovincem s tem, da je prošnjo št. Iljske srenje za cesto, in sv. Marjetske za most vrgel pod klop, Razvanjčani smejo 2000 fl. v najem vzeti za sulferajnsko šolo in sv. Jurjevčani vrednostne papirje 1600 fl. prodati. — Umrli je 89letni mnogim znani bukovezar stari Ferline!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Štajerska dežela ima sedaj svojega poglavarja v glavnem mestu v Gradcu. Dne 2. julija bil je ves deželni zbor od cesarja sprejet. Ljudstvo je navdušeno za Franca Jožefa. Tem grje ravnaio mnogi graški „purgarji“, ki razobešajo žaljive nemške črno-rudeče-žolte zastave. Vsi listi graški so izišli v lepšej, okinčanej obliki samo liberalna „Tagespost“ se kuja in je izhajala na navadnih cunjah. Sicer pa se svečanosti vršijo v najlepšem redu. — Čehi so zmagali v Pragi popolnem in Nemcem ondi vzeli zadnja dva poslanca. Sedaj je zlata Praga le po českikh poslancih zastopana. — Iz Gorice poročajo veselo novico, da so Slovenci tudi v velikem posestvu sijajno zmagali. Izvoljeni so bili Kocijančič, Povše, Ivančič. — Na Kranjskem sta v deželni šolski svet izvoljena dr. Vošnjak in Murnik; nemškutariji je tam glava zdrobljena. — Koroški liberalci pravijo, da bo jim treba iz državnega zbora izstopiti; nihče jih ne naganja; če pa so za manjino tam preošabni pa naj gredo. — Hrvatoma je umrl blag narodnjak dr. Makanee, ki je deloval za spravo s Srbi. Zguba za Hrvate je velika. — Ogrski poslanec Istoči črti Jude, ker ti magjarski narod na nič spravljajo. Nedavno je zaradi sovražnja Judov tožen bil pa porotniki so ga nekrivega proglasili. — V Bosnijo začeli so se Nemci iz Prajzovskega seliti. Nekaj jih je uže tje došlo. V Hercegovini delajo naši vojaki marljivo novih trdnjav. — V Trst pribežalo je uže veliko ljudi iz Egipta, kder je kolera začela razsajati.

Vnanje države. Sosedni nam Romuni utegnejo nam nevarni biti kedaj na jugo-izhodu, kakor so Italijani na jugo-zapadu. Strežejo Avstriji vzeti Bukovino, Sedmograško in kos Banata, ker ondi tudi Romuni stanujejo, katere pa nespametni Magjari tlačijo. Romuni utrjujejo meje proti nam, kupujejo konj na Ruskem in se orožajo, kakor da bi res vojska uže pred pragom stala! — Ruski car namerava

sedež ruskej vladi prestaviti v Moskvo. Za njega pripravljajo in popravljajo grad Kremel. — Socijalisti na Nemškem (ljudi, ki hočejo vse preurediti ubogim v pomoč s tem, da bogate oropajo) se množijo vkljub najostrejšim postavam. Eden njihovih voditeljev, Beble po imenu, bil je celo za državnega poslanca izvoljen, to pa ne v kakem kotiči, ampak v Hamburgu največjem trgovinskem mestu cele Nemčije. Bismarka in liberalce je to kar osupnilo. V Aahenu je pogorel rotevž, ki je imel še eden stolp od Karola velikega. — Francozi se s Kitajci zavoljo Tonkinga niso porazumeli in bati se je vojske, francoske ladije odvažajo hitro vojakov in streliva v Tonking. Angležem to ni po volji, ker bode vojska močno motila njihovo kupčijo. — V Egiptu prikazala se je kolera ter je uže veliko ljudi pobrala, največ v mestu Damiette, kder je baje blizo 200 oseb umrlo. Tudi v Aleksandrijo se je zatepla. Kdor more, ta beži v Evropo; v Trst jih je pribežalo blizo 100 v Benetke pa uže čez 300.

Za poduk in kratek čas.

Cesarjevo potovanje.

I. Pred 600 leti še ni bilo avstrijskega cesarstva pač pa je obstajalo česko in ogersko s hrvatskim kraljestvom, dalje štajersko, kranjsko in koroško vojvodstvo zraven avstrijskega. Vse nadkrilovalo pa je sosedno veliko nemško-rimsko cesarstvo. Českim deželam zapovedoval je hrabri domači kralj Premisl Otakar, iz staroslavne česke rodovine nekedanjega kmeta Premisla.

Na Ogorskem in Hrvatskem gospodaril je kralj Bela IV. Na Štajerskem in Avstrijskem pa niso imeli več svojega vladarja; kajti Friderik poslednji iz slavne Babenberške rodbine, iz katere je tudi bil sv. Leopold, je bil ubit v vojski pa ni zapustil možkega zaroda.

Tedanji nemško-rimski cesar Friderik II. je pa bil uže postaran in se ni več veliko brigal za ove reči. Vsled tega se je zgodilo, da je česki kralj Otakar kot mož Margarete sestre zadnjega Babenberžana postal vojvod avstrijski pa tudi štajerski potem, ko je ogerskega kralja potolkel, ki je nekaj časa našo deželo pograbil.

Toda med tem umerje nemško-rimski cesar in v naslednika je izvoljen grof Rudolf Habsburški, star 55 let. Kot rimsko-nemški cesar je zahteval, naj se mu kralj Otakar pokori in prizna, da je odvisen od nemškega cesarstva. Otakar tega po vsem storiti ni hotel. Nastane vojska. L. 1278 na dan sv. Jarneja pride unkraj Dunaja blizu Dürnkruta do odločilne bitke. Otakar je od Milote Zdeničkega sramotno in izdajalno zapuščen bil in prema-

gan. Užaljen se zakadi med sovražnika, išče in najde častno smrt. Iz sedemnajstih ran mu izteče kri in umerje na bojišči; kmalu oropan vseh oblačil, da nag na zemlji leži.

Zmagonosni cesar Rudolf sklene z vdovo češkega kralja mir, osvoji si vojvodstvo avstrijsko, štajersko, kranjsko in koroško. Tri leta mudi se potem cesar Rudolf na Dunaji in Štajerskem in zapusti tukaj svojega sina Albrehta kot namestnika.

Prišedši v Augsburg zbere nemške kneze in vpričo njih podeli Avstrijsko, Štajersko in Kranjsko svojim sinoma Albrehtu in Rudolfu dne 27. decembra 1282.

Toda štajerski velikaši niso bili s tem zadovoljni in so prosili, naj se le jednemu sinu dežele izročijo. Cesarju bilo je to prav in je vsled tega Albreht sam postal novi vojvoda avstrijski, štajerski in kranjski z odlokom cesarja Rudolfa od 1. junija 1283, ki je takrat bival v švicarskem mestu Rheinfelden. Štajerski velikaši podajo se potem k svojemu novemu poglavarju Albrehtu Habsburškemu ter mu dne 2. julija 1283. prisegnejo svojo zvestobo.

Od tiste dobe je Štajerska zmiraj zvesta ostala vladarjem iz Habsburške hiše, ki so sčasom osnovali veliko avstrijsko-ogersko cesarstvo. Minulo je od tiste dobe 600 let. No, in tega se ravno letos spominjamo v tako imenovanih 600letnicah Habsburških.

Kar pa ovi spomin posebno odlikuje, to je navzočnost samega svitelega cesarja in Jegovo sedanje potovanje po Štajerskem in Kranjskem.

Dne 1. julija zapustil je grad Schönbrunn pri Dunaji in se peljal na Štajersko. Železnica ga pripelja najprvle na Semmering.

To je na nemški jezik zaviti Smerečnik, ime visokej gori na štajersko-avstrijskej meji. Obraščena je še sedaj s smerekami in zato jej zelo pristaja ime Smerečnik ali Semmering.

Železnica potegnena je kaj umetno in drzno po silnem gorovju. Hlapon sopiha skoz mnogo predorov ali tunelov.

V Mürzzuschlagu pričakoval je cesarja namestnik baron Kūbek, trd nemec, ki ne zna nič slovenski, v Brucku pa deželni glavar, stari Mauricij, Blagotinšek plem. Kaiserfeld, Slovenec, ki pa se je ponemčil.

Od Semmeringa peljal se je cesar v Bruck in dalje v Gratwein. Tukaj je zapustivši železniški vlak odšel obiskovat staroslavni samostan Runski (Rein), kder počivlje njegov prednik vojvoda Ernest železni, ki je pri Radgoni leta 1418 Turke slavno pobil. Od ondot je prišel cesar ob 4. uri popoldne v Gradec, glavno mesto štajersko.

Mesto so najprvle pozidali nemški, bavarski prišleci, naseljenci. Okolica bila je še vsa slovenska in Slovenci so zavoljo grada, okoli katerega je nova nemška naselbina bila

pozidana, imenovali Gradec. Slovenci so sčasoma preminoli, ime je pa mestu ostalo, samo da so Nemci si je spremenili v Grätz in Graz.

Mesto je sedaj veliko in šteje blizu 100.000 ljudi. Bilo je sijajno okinčano in cesar se je peljal skoz krasno opravljene ulice v grad. Zvečer bila je baklada in vse mesto razsvitljeno, po hribih v okolici gorelo je mnogo kresov.

V pondeljek 2. julija bila je velika sv. meša v stolnej cerkvi in potem so svitli cesar sprejeli ves deželni odbor, med temi tudi slovenske poslanca: Dominkuša, Radaja, Fluherja, Kukovca, Šuca, Žolgarja, Hermana, Šnideršiča; dalje odbornike trgovske zbornice, med temi tudi g. Bindlehnerja v Mariboru. Cesar se je mudil v Gradci celi teden.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 27. Nemškutarska nemščina je tista, katero v nas vsakojaka protislovenska svojat pse. Tako pokvarjeni Slovenec ne zna prav ne slovenski pa ne nemški in piše slovenskemu župniku po krstni list tako: „Am den 17. Juni 1883. Herrn Ohwidigarr Farer in Trifall Ih ersuhe ffarer uht Pihteh om eihn taufzedhil Bal im gepraucht fer dischule farun Ferdinand Leschnik. Geporon 6 Julli 1875. in triffal Pihte bos kost schik in mir Nahnohname Bereschunzolen Ahtres Anton Leschnik Pergmon peidonnovgesellschaft in Kaposstosch Altkolonij Leztepost Fiffkirhen in Ungarin Klikauf.“

Razne stvari.

(Lepo Habsburško svečanost) obhaja kat. podporno društvo celjsko 8. julija t. l. Ob 10. uri je v farnej cerkvi slovesna služba božja in pevski zbor njegov poje prekrasne komade, popoldne ob 4. uri bo koncert v dvorani pri belem volu z bogatim načrtom, namreč govorom, petjem in deklamacijami. Vstopnina znaša za ude 20 kr. za neuče 40 kr. Odbor vabi k obilnej udeležitvi.

(V Konjicah) priredi kat. polit. društvo v nedeljo 8. julija ob treh popoldne zbor v proslavljenje 600letnega združenja Štajerske z rodovino Habsburško in odbor vabi k obilnej udeležbi.

(Mariborski okrajni glavar) je županom poslal nemško oznanilo o prihodu cesarja. Pričakovali smo tudi slovensko!

(Slovensko trobojnico) ljutomerski okrajni glavar ni prepovedal, ampak z nemškimi vred ukazal „hintanzuhalten“, t. j. zadržavati. Kaj pa če nemških vkljub temu nihče ne zadržuje?

(Iz Soštanja) nam piše g. Kern svečar objaviti, da on ni ud zloglasnega nemškega „šulferajna“ in se sploh z nobenim djanjem ni udeležil. Prav.